

LUNDS UNIVERSITET

Jämförande idéanalys av Donald Trumps och Viktor Orbáns offentliga tal.

Lunds Universitet

Institutionen för Statsvetenskap

Författare: Fabian Ekström, Agnes Jörilin och Noah Mattsson

Handledare: Robert Klemmensen

Abstract

This essay aims to identify and categorize rightwing populist tendencies in six public speeches by the Hungarian prime minister Viktor Orbán and the former American president Donald Trump. The analysis is structured around three dimensions of right wing populism defined by Cas Mudde, these dimensions are anti-globalism, migration resistance and the populist idea of the people against the elite. This is done through a qualitative idea analysis of the content in the speeches. The essay also aims to identify aspects of the speeches that impede on fundamental democratic values defined by Robert Dahl. The essay found that there are both similarities and differences in the contents of the speeches. Differences relating to the setting of the speeches, and also deviation in the approach to different issues. The essay identifies both right wing populist tendencies and rhetoric that is damaging to fundamental democratic values in both studied objects.

Jämförande idéanalys av Donald Trumps och Viktor Orbáns offentliga tal.....	0
Lunds Universitet.....	0
Inledning.....	2
Syfte.....	3
Frågeställning.....	3
Teori.....	4
Ideologier inom ytterhögern.....	4
Tre dimensioner av högerpopulism.....	4
Antiglobalism.....	4
Migrationsmotstånd.....	5
Folket mot eliten.....	5
Högerpopulism.....	5
Robert Dahls demokratiska ideal.....	6
Effektivt deltagande.....	6
Lika rösträtt.....	6
Upplyst förståelse.....	7
Kontroll över dagordningen.....	7
Inkludering av folket.....	7
Metod.....	8
Urval.....	9
Metodkritik.....	10
Analys.....	10
Donald Trump 5/11/2020.....	10
Donald Trump 20/1/2017.....	13
Donald Trump 27/8/22.....	15
Viktor Orbán 26/4/2017.....	16
Viktor Orbán 11/9/2018.....	18
Viktor Orbán 10/2/2019.....	20
Diskussion.....	22
Övergripande jämförelse av Trumps tal.....	22
Övergripande jämförelse av Orbántalen.....	23
Jämförelse mellan Trump Och Orbán.....	25
Källförteckning.....	28
Empiriskt material.....	28

Inledning

Det senaste decenniet har högerpopulismen och nationalismen börjat ta allt större plats i demokratiska samhällen. Två ledare som speglar denna utveckling är USAs före detta president Donald Trump och Ungerns premiärminister Viktor Orbán. Donald Trump vann 2016 en oväntad seger mot sin motkandidat Hillary Clinton, en seger som färgats av den mycket kontroversiella valkampanjen som befläckats av kontroversiella uttalanden och skandaler. Viktor Orbán kom till makten 2010 med en nationalkonservativ politik samtidigt som en konstitutionell majoritet innebar möjligheten att omvandla Ungern från en liberal demokrati till en illiberal stat (Mudde 2022, s.152). Båda dessa ledare har under sina mandatperioder anklagats för att inskränka demokratiska värderingar. Samtidigt som både Orbán och Trump agerar i politiskt, kulturellt och historiskt olika nationer menar vi att detta är grunden till varför det är ett intressant ämne att undersöka. Det bidrar till en variation i analysen samtidigt som vi vill undersöka likheter och skillnader dem emellan genom att studera innehållet i tal de anfört. Uppsatsen består därför först av enskilda analyser av de valda talen för att sedan i diskussionen kunna kontrastera talen i tre dimensioner ytterligare, nämligen en jämförelse av innehållet i Trumps tal i relation till publik och kontext och detsamma gällande Orbáns tal. Slutligen avslutas diskussionen med att jämföra innehållet i Orbáns tal med Trumps innehåll i talen.

Syfte

Syftet med uppsatsen tar avstamp i att analysera i vilken utsträckning Viktor Orbán respektive Donald Trump gör uttryck för värderingar som återfinns i klassiska ytterhöger tendenser, närmare bestämt antiglobalism, migrationsmotstånd och kampen mellan folket och eliten som framförallt återfinns i högerpopulistiska idéer, i det politiska rummet för att jämföra i vilken utsträckning och hur det återfinns i respektive undersökta objekts anförda tal. Vidare syftar uppsatsen till att hitta kopplingar mellan dessa tendenser och eventuella inskränkningar mot demokratiska ideal. Uppsatsen ämnar inte att kvantifiera ytterhöger-tendenser och inskränkningar på demokratiska ideal utan ämnar att kvalitativt undersöka hur dessa tendenser eventuellt uppenbarar sig i viktiga tal, utifrån ett strategiskt urval som ämnar att kvalitativt selektera relevanta tal för frågeställningen, för att sedan jämföra de två objekts likheter och skillnader kring just dessa områden.

Frågeställning

Hur skiljer sig uttalanden gällande demokratiska inskränkningar mellan Trump och Orbán åt och i vilken utsträckning gör talen uttryck för värderingar som återfinns i klassiska ytterhöger tendenser?

Teori

Ideologier inom ytterhögern

Ytterhögern består av ett flertal ideologier, däribland populism, auktorianism, nativism och etnopluralism. Nativismen kan beskrivas som en kombination av nationalism och xenofobi med intentionen att nationen endast bör bestå av inhemskt födda medborgare. (Mudde 2022 s. 44-45). Populism tar avstamp i distinktion mellan den korrupta eliten och folket där eliten bland annat består av befintliga traditionella partier och politiker (Mudde 2020 s. 46).

Populister anser sig därför vara rösten för folket, till skillnad från de befintliga politiska partierna (ibid). Populism blir därmed ett viktigt begrepp att ta i beaktning som förekommer i alla sorters former av politiska ideologier. Med tanke på vårt studiematerial och val av aktörer vi ämnar att undersöka kommer dock populism som begrepp begränsas i relation till högerpopulism.

Ytterhögern har en tendens att betona vikten av en ledare där ledaren förkroppsligar partiet, staten samt folket. Drag hos fascismen kan därmed urskiljas och fenomenet om den karismatiska ledaren, en ledargestalt som "åtnjuter halvreligiöst stöd bland en hängiven anhängarskara" (Mudde 2022, s.126). Samtidigt förekommer en annan uppfattning om ledarens roll i ytterhögerorganisationer där politiska ledare erkänns kan förkroppsliga partiet i medier men att det i realiteten är partiet som är de mest centrala aktörerna (Mudde 2022, s.127).

Tre dimensioner av högerpopulism

För att avgränsa uppsatsens omfång har vi valt att studera Trump och Orbán efter tre specifika dimensioner som är klassiska för högerpopulismen. Dessa tre dimensioner är: kampen mellan folket och eliten, migrationsmotstånd och antiglobalism. Vi har valt dessa tre

dimensioner då vi anser att de representerar huvuddragen för den högerpopulistiska ideologi vi valt att undersöka.

Antiglobalism

Ytterhögern idag är besatt med övernationella organisationer (Mudde 2022 s. 56), detta ligger till grunden för det högerpopulistiska motståndet till globalismen. Orsaken till detta är att de betraktar den internationella organisationen som ett första steg mot en kosmopolitisk världsregering (ibid).

Migrationsmotstånd

Högerpopulismens motstånd mot invandring grundar sig i två aspekter. Den första aspekten grundar sig i en konspirationsteori från 2000-talet som benämns som "det stora folkutbytet" som enligt Mudde (2022, s. 49) stått i centrum för den högerpopulistiska invandringsfientliga retoriken. Konspirationsteorins utgångspunkt är att det pågår ett "vitt folk mord" i västvärlden, med detta menar högerpopulismen att det kommer en "flodvåg" med invandring från länder utanför västvärlden som håller på att skölja bort det västerländska samhället. Högerpopulismen tror inte att invandringen sker till följd av fattigdom, svält och krig, hen är övertygad om att progressiva politiker i väst organiserar invandringen antingen för att de hatar sitt land eller för att ersätta en förlorad väljarbas. Ett annat klassiskt drag för högerpopulister är att koppla ihop brottslighet med invandring. Migranter målas nästan enbart upp som kriminella i den högerpopulistiska propagandan och brottsligheten tros öka i takt med invandringen. De progressiva politikerna målas ofta upp som för "svaga" för att hantera dessa problem (Mudde 2022, s. 51).

Folket mot eliten

Mudde (2022, s. 46) skriver att populismen är en löst definierad ideologi som delar upp samhället i två homogena antagonistiska grupper. Dessa grupper är det rena folket och den korrupta eliten, som även kan benämnas som etablissemangen. Enkelt sagt så menar populisterna att de traditionella partierna samarbetar för att hålla folket utanför den politiska beslutsprocessen, något som partierna gör genom samverkan med andra korrupta eliter som till exempel media, stora företag och rika individer. Detta folket anser sig populisterna vara den sanna representanten för.

Högerpopulism

Högerpopulism kan betraktas som ett något komplext och mångfacetterat begrepp. I boken *Ytterhögern i dag* beskriver Mudde hur ytterhögern snarare kan betraktas som systemfientlig och fientlig mot den liberala demokratin (Mudde 2022 s. 21). Vidare beskriver Mudde att ytterhögern därefter kan delas in i två undergrupper, extremhögern som förkastar det vitala i demokratin, däribland majoritetsstyre. Den andra undergruppen benämns som radikalhögern som istället accepterar kärnan i demokratin men motsätter sig andra grundläggande principer i den liberala demokratin som skydd av minoriteters rättigheter (ibid).

Robert Dahls demokratiska ideal

Alla har mål och viljor som inte ensamt går att förverkliga. Det går däremot att samarbeta med andra som på ett eller annat sätt har liknande mål. För att uppnå dessa gemensamma mål behövs ett gemensamt system. Detta kräver således en gemensam konstitution som säkerställer allas rättigheter och skyldigheter för att systemet på ett effektivt sätt ska vara tillgängligt för alla. (Dahl, 2021/1998, S.35-36) Sådär beskriver Dahl, kortfattat, demokrati i sin bok *“On Democracy”*. Vidare utvecklar Dahl begreppet genom att presentera fem kriterier för att uppnå det demokratiska ideal som beskrivs av honom. Dessa fem kriterier innefattar effektivt deltagande, lika rösträtt, upplyst förståelse, kontroll över dagordningen samt inkludering av folket. (Dahl, 2021/1998, S.37-38)

Effektivt deltagande

För att uppnå effektivt deltagande ska alla medlemmar av det gemensamma systemet, innan en lag (policy) antas, ha lika och effektiva möjligheter att göra sin röst hörd till de andra medlemmarna kring hur denne anser att policyn bör utformas. Dahl beskriver vidare att detta är viktigt för att en minoritet som har större/effektiva möjligheter att göra sin röst hörd också har en ökad sannolikhet att få igenom deras/dennes agenda. Att inskränka på detta kriterium skulle, enligt Dahl, riskera att få konsekvensen att beslutsfattande blir koncentrerat till en minoritet och därmed utelämna demos (folket), som ju ska utgöra grunden i detta demokratiska ideal. (Dahl, 2021/1998, S.38-39)

Lika rösträtt

Dahls beskriver att för att lika rösträtt ska uppnås så ska varje medlem av det gemensamma systemet ha lika och effektiva möjligheter att rösta. Varje röst ska följaktligen väga precis lika tungt. (Dahl, 2021/1998, S.37) Dahl tydliggör vikten av lika rösträtt genom att tänka sig att rösterna väger olika tungt beroende av andra faktorer än just medlemskapet i systemet. Detta exemplifierar han genom att tänka sig att röster fördelas utifrån mängden egendom en individ innehar och tänker sig att olika medlemmar innehar olika mängd egendom och att rösterna därmed skulle väga olika tungt beroende på storlek av innehav av egendom. Om man förutsätter att medlemmar är lika kvalificerade att delta i associationens beslutsfattande så ställer Dahl sig frågan, varför skulle då vissas röster väga tyngre än andras? (Dahl, 2021/1998, S.39)

Upplyst förståelse

Dahl pekar på att för att detta kriterium ska uppfyllas så ska alla medlemmar, utifrån ett rimligt tidsperspektiv, inneha lika och effektiva möjligheter att tillgodogöra sig information om politiska alternativ och dess eventuella konsekvenser och annat som rör beslutsfattandet i associationen. (Dahl, 2021/1998, S.37) Dahl beskriver att detta kriterium utgör förutsättningar för ovan beskrivna kriterier, effektivt deltagande och lika rösträtt, på så vis att för att kunna uppnå politisk jämlikhet och säkerställa att varje medlem är lika kvalificerad att delta i politiskt beslutsfattande så förutsätter det att varje medlem också har lika möjlighet att tillgodogöra sig information om det beslutsfattande som ska inträffa för att på ett jämlikt sätt kunna deliberera/diskutera kring besluten och dess alternativ. (Dahl, 2021/1998, S.39)

Kontroll över dagordningen

Kontroll över dagordningen innebär att varje medlem ska inneha rätten att påverka vad som ska beslutas om. Dahl beskriver hur detta kriterium och implicerar att politiska beslut och tillvägagångssätt samt den politiska dagordningens utformade utifrån föregående kriterier aldrig är permanent fastställt. Det går alltid att, när medlemmarna så önskar, att ändra beslut och associationens utformning. (Dahl, 2021/1998, S.38) Dahl beskriver detta kriterium som viktigt och beskriver samtidigt att även om ovan tre kriterier kan, okulärt skådat, verka som tillräckligt för att uppnå politisk jämlikhet så är så inte fallet. Dahl redogör för att om politisk jämlikhet ska uppnås förutsätter det också att medlemmarna alltid kan vara delaktiga i vilka beslut som faktiskt tas. Tas kriteriet kontroll över dagordningen inte in i beräkningarna kan en minoritet stadga en lag som kan tillgodose ovan kriterier men kapa möjligheten för

medlemmarna att besluta i andra frågor än de som redan är beslutat om. Det är alltså viktigt att politiska beslut är flytande och kan ändras när som helst samt att det finns utrymme för att ta nya beslut som inte faller under de beslut som redan är tagna. (Dahl, 2021/1998, S.40)

Inkludering av folket

Det femte kriteriet, inkludering av folket, ger förutsättningar för att föregående fyra kriterier ska kunna uppfyllas. Dahl redogör för detta kriterium genom att beskriva att varje vuxen medlem av en stat/demokratiskt system ska kunna tillgodogöra sig samma rättigheter som alla andra. (Dahl, 2021/1998, S.38) Varje medlem ska alltså kunna tillgodogöra sig ovan kriterier i på ett jämlikt och effektivt sätt i samma utsträckning som alla andra. Medlemmarna ska vidare ha lika tillgång till rättigheter som fria, regelbundna och rättvisa val, yttrandefrihet, tillgång till alternativa källor för information(tillgång till fri media), fritt förenings-och organisationsliv även utanför den politiska organisationen. Medlemmarna ska vidare även ha full tillgång till ett inkluderande medborgarskap som säkerställer att ingen vuxen permanent boende medborgare ska kunna bli nekad rättigheter som andra kan tillgodogöra sig vilket också summerar detta kriterium och tydliggör att detta kriterium ger förutsättningar för att uppfylla ovan redogjorda kriterier. (Dahl, 2021/1998, S.85-86)

Metod

Uppsatsen kommer att utgå från en kvalitativ beskrivande idéanalys i syfte att beskriva hur verkligheten är beskaffad. Följaktligen kommer uppsatsen inte enbart analysera hur Orbáns och Trumps beskrivning av verkligheten ser ut, den kommer även att göra anspråk på att förklara dessa beskrivningar i relation till olika teoretiska utgångspunkter relevanta för ämnet. Syftet med en idéanalys är att beskriva den problematik som identifieras i texterna, för att sedan kunna ta ställning till denna problematik. Analysen av idéer framförda i texterna ska sedan systematisera den verklighet som framkommer ur texterna, för att sedan kartlägga de implicita budskapen och koppla dessa idéer till ett större sammanhang av idétraditioner. För att belysa de implicerade budskapen i Donald Trump och Viktor Orbáns diskurs anser vi att en analys av de idéer som framförs av de båda tydligaste uppnår detta. Allt detta kommer sedan att kontextualiseras i relation till om eventuella demokratiska inskränkningar förekommer.

Vidare kan beskrivande idéanalytisk metod användas för att genomföra en komparativ analys, vilket i denna uppsats är fallet. Den komparativa analysen kommer således baseras på relevant material i form av tal från respektive analysobjekt, Donald Trump och Viktor Orbán. Metoden kommer vidare tillämpas på ett strategiskt urval av tal från respektive politiska ledare. Vidare blir syftet med denna beskrivande idéanalys att tydliggöra samt systematisera innehållet i valda material för att kunna klargöra vilken innebörd det innehållet som förekommer i materialet faktiskt har för att på så sätt kunna fördjupa förståelsen, utifrån problemformuleringen, kring i vilken utsträckning vederbörande objekt faktiskt är jämförbara i förhållande till demokratiska inskränkningar. (Beckman & Gallo, s. 65-68)

Urval

Genom valet av kvalitativ ideologianalys var vi tvungna att avgränsa oss i antalet studieobjekt i form av tal. Vi har därefter valt tre tal vardera av Orbán och Trump i möjliga mån i olika kontexter för att kunna analysera hur de tre politiska dimensionerna, kampen mellan folket och etablissemangen, migrationsmotstånd och antiglobalism ter sig i relation till publik och sammanhang. De tre tal vi valt av Trump är ett förlusttal 2020 i Vita huset Press Briefing Room, ett tal vid Republican National Convention 2020 i augusti innan valet samt ett "inauguration speech" 2017 i januari. Det är ett medvetet val att inkludera både tal vid förlust såväl som vinst för att kunna finna eventuella skillnader i offensiv och defensiv retorik till dessa dimensioner. Samtliga tal av Orbán är översatta från originalspråk(Ungerska) till engelska. Två av talen är direkt översatta av EU medan det tredje är översatt av Visegrád Post. Visegrád Post är en tidning med konservativa och kristna värderingar och utgår från Centraleuropa, närmare bestämt Polen, Ungern, Slovakien och Tjeckien(Visegrád Post, U.Å). Vi utgår från, i fallen med EUs översättning, att så korrekt översättning som möjligt är gjort baserat på dess storlek och konstruktion av 27 medlemsländer. Det vore här förödande för EUs trovärdighet att på något sätt manipulera översättningar av tal. Vidare, med Visegrád Post's uttalade värderingar i åtanke, anser vi att Visegrád Post och Viktor Orbán i viss mån korrelerar ideologiskt och utgår därav från att Visegrád Post inte har intresse av att manipulera översättningen av Orbáns tal. Vidare anser vi att Visegrád Post åtminstone inte har intresse av att förmildra språkbruk eller värderingar yttrade av Orbán. Det är samtidigt svårt att, utan en djupare analys av tidningen som helhet och i vilken utsträckning deras värderingar återspeglas i innehållet, någonsin vara helt säker på att talet är till fullo helt korrekt översatt. Detta är författarna av uppsatsen medvetna om och har vidare tagit detta i

beaktning vid analys av talet att viss felaktighet i översättningen inte går att utesluta helt och hållet. Av de tal vi valt av Orban är två av dessa tal som presenterats i Europaparlamentet (2018 och 2017) och det sista talet är ett nationstal efter partiets vinst 2019. Möjligtvis hade det varit givande att finna ett tal av Orbán i en kontext vid förlust eller liknande för att finna eventuella likheter såväl skillnader i innehållet men på grund av avsaknad av detta blev det två tal i Europaparlamentet som också blir en ytterligare aspekt att analysera, dvs publiken i form av Europaparlamentet.

Metodkritik

Valet av idéanalys, för att analysera de två aktörerna, kan möjligen uppfattas som subjektivt då analysen utgår från våra egna tolkningar av de implicita budskapen återfunna i texten. Ett möjligt alternativ hade varit att utgå från en diskursanalys för att tydligare systematisera aktörernas budskap i relation till kontexten av den bredare ytterhögerens diskurs.

Fördelen med kvalitativ idé- och ideologianalys är att den kan användas på olika nivåer och av värden i relation till konkreta och övergripande ämnen. Samtidigt som det finns en risk i och med det urvalet då andra delar av det empiriska materialet också eventuellt kan vara till hjälp för att besvara frågeställningen (Bergström & Svärd 2018, s. 165). Avgränsningar i form av dimensioner är nödvändigt för att arbetet ska kunna vara praktiskt möjligt att genomföra. Därav har vi avgränsat oss genom att analysera utifrån tre dimensioner, vilka är migrationsmotstånd, antiglobalism och kampen mellan folket och eliten. Genom att finna utdrag och citat i det empiriska materialet, utifrån dessa dimensioner för att systematisera analysarbetet och därmed stärka trovärdigheten av arbetet.

Vi har därför haft intersubjektivitet i åtanke av analysdelen av arbetet med urvalet av de tre valda dimensionerna samt att samtliga medverkande i avhandlingen läst samtliga tal.

Analys

Donald Trump 5/11/2020

Donald Trump gick den 5 november 2020 upp till podiet i vita husets pressrum för att adressera befolkningen om sina försök att skydda valets integritet. Det var i allafall vad han uttryckte. Faktum var att valet redan var avgjort och Trump hade förlorat, något som under talets gång blev tydligt att han inte tänkte acceptera.

Trump's uttalande om att han försöker skydda valets integritet var i själva verket ett försök att undergräva den amerikanska demokratin genom att skapa misstro till en av grundstenarna av demokratiska institutioner, valet. Uttalandet går även i linje med den högerpopulistiska idéer av den starka ledaren och folket (Mudde 2022, s. 126-127). Genom att inleda med att uppdatera folket om hans egna försök att försvara valets integritet sätter han sig själv som den starka ledare som kämpar för folket. Inom högerpopulism är det vanligt att ledaren ses som den enda som kan rädda folket och den enda som kan ha rätt. Denna något ovanliga inledning på en presskonferens följs av anklagelser om valfusk av hans motkandidat Joe Biden. Trump säger "If you count the legal votes, I easily win. If you count the illegal votes, they can try to steal the election from us" (Trump 2020). En minst sagt grov anklagelse som går i linje med högerpopulistiska ledare. Trump ser sig själv som folkets sanna representant och menar att det enda sättet för honom att förlora valet är om hans motstånd har fuskat. Detta är en återkommande idé inom både talet men även högerpopulism i stort.

Anklagelserna kretsar kring det faktum att rekordmånga valde att rösta i det amerikanska presidentvalet 2020 via poströster. Orsaken är att valet skedde under rådande covid-19 pandemi, en pandemin som slog hårt mot USA. För att minska smittspridningen fick alla möjlighet att rösta via post. Trump valde dock tidigt under valåret att ifrågasätta dessa poströsternas legitimitet och hävdade att det blir lättare att fuska i ett val om så stor andel av rösterna kommer in via posten.

Temat som löper genom hela talet är att Trump försöker måla upp bilden av att etablissemanget försöker sno valet från honom och folket han representerar. Han beskyller "big media, big tech, big money" (Trump 2020) för att ha försökt störa valet. Dessa tre entiteter är naturligtvis del av etablissemanget. Utmålandet av media som en fiende är något

som Trump och andra högerpopulister tenderar att göra, de ser media som folkets fiende och anser att de själva som folkets representanter har i uppgift att ta den striden (Mudde 2022, s. 46).

Trump försöker i talet övertyga omvärlden att han vann, detta görs delvis genom att uttrycka sig på följande vis "As everybody saw, we won by historic numbers" (Trump 2020). Genom att inte ens tillåta en gnutta av misstro mot att han vann i sin egen retorik fortsätter Trump att undergräva de demokratiska institutioner han har i uppgift att försvara som president. När det kommer till väljarbasen så jobbar uttalanden som dessa för att först skapa misstro mot dessa institutioner, samt att cementera idén om att Trump vann och demokraterna och etablissemangent aktivt sysslar med valfusk för att säkra sin egen vinst.

Fokuset på etablissemangent och demokraternas valfusk är som sagt den röda tråden genom hela talet. Detta byggs vidare genom uttalande som "Democrats are the party of the big donors. The big media, the big tech, it seems, and Republicans have become the party of the American worker" (Trump 2020). Detta kan nästan kallas skolboks populism, ett självklart exempel på hur populisterna målar upp sin opposition som frånkopplad från folket samtidigt som det egna partiet målas upp som jordnära och de enda som sannerligen representerar folket. Ett tydligt försök till att vidare polarisera de två väljarbaserna samt att skapa misstro mot oppositionen inom den egna väljarbasen.

I denna analys utgick vi från tre dimensioner av högerpopulismen som vi trodde oss kunna identifiera i de valda talen. Vi kunde dock inte identifiera mer än dimensionen som vi definierat som folket mot eliten, i detta talet, det vill säga kampen mellan folket och eliten. Detta tal från Trump präglas av denna idé om att Trump och republikanerna, som Trump ser som folket, är i en kamp om valresultatet med den korrupta eliten som i detta fall är demokraterna. Denna "vi mot dom" mentalitet är grundstenen för populismen, vare sig det är vänster-eller högerpopulism. Det faktum att vi endast identifierade en av de tre valda dimensionerna fick oss dock att undra vad det beror på. Svaret vi landar i är att det beror troligen på att i detta tal är det Trump som är på defensiven. Valet som hänger över Trump har inte varit till hans fördel och resultatet verkar redan vara vedertaget då det inte presenteras några konkreta bevis på valfusk. Detta innebär att det är upp till Trump att försvara sin utgångspunkt vilket är att valet stjäls från honom. Därav kan det vara så att Trump väljer att fokusera på just kampen mellan folket och den korrupta eliten, för av de

dimensioner vi valt är det den enda som direkt påverkar honom i detta läge. När Trump är på offensiven kan han välja att fokusera på invandringen eller globalismen, men när han måste försvara sin idé om valfusk fokuserar han endast på det som han upplever påverkar honom då, vilket är eliten och demokraterna.

Detta tal präglas av Trumps syn på sig själv som företrädare för folket. I och med detta kan Trump inte se möjligheten att han skulle ha förlorat då han ser sig själv som folkets enda representant. Det blir tydligt att Trumps egna argument och tankar inte behöver ha någon förankring i vad som är verkligt, det räcker med att Trump tror att det han säger potentiellt kan gynna honom. Om Trump säger emot sig själv verkar det heller inte göra något, i slutet av talet nämner Trump följande; "It's not a question of who wins, Republican, Democrat, Joe, myself. We can't let that happen to our country." (Trump 2020) Vilket helt går mot allt han tidigare sagt. Detta tal är ett osammanhängande desperat försök att undergräva väsentliga demokratiska institutioner genom att så misstro till de institutionerna. Dessa försök att undergräva den amerikanska demokratin går rakt mot de demokratiska idealtyper definierade av Dahl, specifikt de två idealen lika rösträtt och aktivt deltagande. Det gör Trump genom att försöka hävda att de som röstat på oppositionen inte röstat legitimt. Dessa idealtyper är två av de absolut viktigaste aspekterna av demokratin och inskränkningar på dessa måste därför ses som högst problematiskt.

Donald Trump 20/1/2017

Den 20 januari 2017 håller Donald Trump ett så kallat "Inauguration speech" som syftar till att adressera nationen under invigningsceremonin inför att den nya amerikanska presidenten ska sväras in.

I början av talet påpekar Trump hur makten varit centrerad till Washington och hur han vidare från den punkten, vid talets tidpunkt, ska skifta tillbaka makten till folket. Det går ur detta sätt att tala om politisk makt ofta att urskilja tendenser för klassiska populistiska uttalanden/tankar. Trump visar i detta tal tendenser på uttryckande i linje med Muddes definition av högerpopulism som tidigare definierats i uppsatsen. För att ytterligare tydliggöra dessa tendenser som Trump ger uttryck för fortsätter han talet på följande vis; "For too long, a small group in our nation's capital has reaped the rewards of government, while the people have borne the cost. Washington flourished, but the people did not share in its

wealth.”(Trump, 2017). Trump pekar här på hur eliten, enligt honom, har åtnjutit belöningarna från staten medan folket fått betala priset för det. Trump fortsätter kort därefter genom att ytterligare, på samma spår med populistiska tendenser, uttala sig på följande vis; “The establishment protected itself, but not the citizens of our country” (Trump, 2017). Fortsättningsvis återfinns dessa tendenser, eliten har tagit belöningarna och folket har fått betala priset, upprepade gånger genom hela talet med mer eller mindre liknande beskrivningar.

Mellan de ovan beskrivna tendenserna finns vidare en viss jargong som ger intryck av hur de tidigare styrande svikit folket och hur Trump är den rätta ledaren och vidare svär han trohet till det amerikanska folket att det nu ska ske förändring.

Ytterhögern har idag, som beskrivet i teorikapitlet, ett motstånd mot en påstådd övernationell organisation och har därmed tydliga antiglobalistiska tendenser (Mudde, 2022, s.56). Även om Trump inte uttryckligen gör anspråk på denna idé om en övernationell organisation i detta talet så finns det antiglobalistiska antydningar att urskilja. Dessa tendenser återfinns senare i talet på olika vis där Trump beskriver hur USA har berikat utländska industrier på bekostnad av den amerikanska industrin. Han beskriver det på följande vis; “For many decades, we’ve enriched foreign industry at the expense of American industry...” (Trump, 2017). Vidare talar Trump om att de spenderat miljarder dollar på utländska stater medan USA’s infrastruktur och fallerat. Dessa antiglobalistiska tendenser återfinns vidare på följande vis i talet; “We must protect our borders from the ravages of other countries making our products, stealing our companies and destroying our jobs.” (Trump, 2017). Här pekar Trump på hur utländska aktörer bestulit USA på deras jobb, företag och produkttillverkning vilket ytterligare pekar på ovan beskriven tendens. Trump fortsätter vidare med att beskriva att han kommer slåss för landet med all sin styrka vilket eventuellt kan tänkas vara en ytterligare tendens på hur han menar att han är den rätta ledaren för det “rena folket” vilket tidigare nämnts. Denna tendens, att beskriva sig själv som den sanna ledaren för folket, beskrivs av Mudde genom att peka på hur en vanlig tendens från ytterhögern och mer specifikt högerpopulismen innefattar att det finns en ledare som gör uttryck för att vara en person som förkroppsligar partiet, staten och framförallt folket (Mudde 2022, s.126-127).

Det finns en idé inom högerpopulismen som innefattar ett migrationsmotstånd där man berättigar det genom att sammankoppla invandring med kriminalitet (Mudde, 2022, s.51).

Trump ger uttryck för detta i talet på ett smygande och inte helt tydligt sätt där han under talet talar om, som ovan nämnt, hur utländska aktörer bestjäl amerikaner på deras arbete. Senare i talet säger Trump att de ska följa två regler, nämligen; "... buy American, and hire American." (Trump, 2017) och återkommer under samma tema, utan något specifikt legitimerande eller rättfärdigande för dess relevans, med att säga att de tillsammans med en civiliserad och fredlig värld ska utrota islamistisk terrorism. Trump sammankopplar här inte direkt islamistisk terrorism och bestulandet av de amerikanska jobben men det är emellertid nämnvärt att påpeka att dessa två tankar nämns kort efter varandra utan att det är helt tydligt varför.

Donald Trump 27/8/22

President Trump's Republican National Convention Speech 2020 uppmärksammar omvalet av honom som Republikanernas kandidat och vad han ämnar att genomföra vid omval samt det han med hans regering lyckats genomföra vid ämbetet. Bland annat inleds talet med beskrivning av en enad nationell familj som kan härledas till tecken av populism och nationalism.

Trump beskriver hur han inte kunde låta andra länder utnyttja landet i frågor om handel och tullavgifter och beskriver det som en framgång för landet att lämna det "kostsamma och orättvisa Parisavtalet" och betonar vikten av "American energy independence". En emfas på nationella institutioner oberoende av andra aktörers påverkan blir tydlig. Trump beskyller Joe Bidens internationella politik som vice president; "Biden voted for the NAFTA disaster, the single worst trade deal ever enacted. He supported China's entry into the World Trade Organization, one of the greatest economic disasters of all time."

Trump beskriver Biden som en politiker som förstört arbetsmöjligheter för många amerikaner, vilket kan betraktas vara ett populistiskt redskap av Trump för att utmåla oppositionen (politiska eliten) som inkapabel med en politik som inte kämpar för det vanliga folket (Mudde 2022, s.46), i detta fall arbetare. Citat som dessa kan också betrakta ha element av antiglobalism med protektionism och nationens intressen i första hand

Trump kan betraktas ha en offensiv retorik till sina motståndare, Demokraterna och framförallt gentemot presidentkandidaten Joe Biden. Biden beskrivs av Trump i talet som

följande; "Biden is a Trojan horse for socialism". Bland annat beskriver Trump att en röst på honom själv är en röst för den amerikanska drömmen och att en röst på Demokraterna är en röst på en socialistisk agenda. Andra uttalanden talar även för denna tendensen i följande stycke; "Your vote will decide whether we protect law-abiding Americans or whether we give free rein to violent anarchists and agitators and criminals who threaten our citizens(Trump 2020)." Att benämna oppositionen som anarkister och upprorsmakare bidrar till en bild av oppositionen som extremister. Både populistiska dimensioner kan urskiljas i ovanstående citat med en aggressiv retorik till motståndarna, samt auktoritära drag som kan urskiljas i och med emfasen på lag och- ordningspolitik. Populismen som tar avstamp i distinktionen mellan folket och den korrupta eliten i form av av etablissemanget blir också ytterligare en dimension som kan härledas i talet med en negativ ton gentemot traditionella politiker och benämner att de avslutat styret av den "misslyckade politiska klassen." ("Together we have ended the rule of the failed political class)." Vidare kan andra citat om opponerande partier härledas; "Liberal politicians claim to be concerned about the strength of American institutions, but who exactly is attacking them? Who is hiring the radical professors, judges, and prosecutors?"(Trump 2020). Det finns ett förakt av eliten som innefattar traditionella partier och officiella media m.fl. som enligt populisterna avses samverka i att hålla folket utanför makten(Mudde 2022, s.46). Valda auktoritära eller nominerade politiker, domare osv ifrågasätts av ytterhögern och folkviljan kan upplevas kränkas genom att ta hjälp av människor med olika former av expertis inom områden som innefattas av etablissemanget som kan ske på bekostnad av folkets vilja.

Migrationsfrågan får relativt stort utrymme i talet däribland följande stycke;

"We ended catch and release, stopped asylum fraud, took down human traffickers who prey on women and children, and we have deported 20,000 gang members and 500,000 criminal aliens. We have already built 300 miles of border wall, and we are adding 10 new miles every single week. The wall will soon be complete, and it is working beyond our wildest expectations."(Trump 2020)

Migrationsfrågan tenderar att beskrivas som en lag- och ordningsfråga och Trump beskriver framgångar som uppnåtts under dennes mandatperiod angående deportering och asylbedrägeri. Högerpopulismen tenderar att vara invandringsfientligt(Mudde 2022, s.51) vilket ovanstående stycke visar på. Dessutom kan ordvalet "aliens" upplevas problematiskt i hänseende att kalla "criminal aliens". Uttalanden som dessa kan också ge sken av att det finns

en direkt korrelation mellan ökad invandring och brottslighet överlag vilket inte underbyggs med fakta eller statistik och inte heller i relation till den förra mandatperioden med Demokraterna, utan siffrorna tas upp utan en fullständig kontext för publiken.

Viktor Orbán 26/4/2017

Detta tal håller Orban till EU parlamentet efter att parlamentet hållit en debatt på en lagändring i Ungern som påverkar utländska universitets verksamhet i landet.

Talet inleds med att Orbán går i försvar mot den kritik Ungern tagit emot för en lagändring som påverkade utländska universitet i Ungern. Orbán väljer sedan att attackera George Soros, en ungerskfödd amerikansk finansman som var involverad i ett av de påverkade universiteten, Soros har även investerat miljoner i organisationer som värnar om mänskliga rättigheter i Ungern och finansierat gratis skolmat för Ungerska barn. Soros har tidigare beskyllts av Orbán för att i hemlighet planera att fylla Ungern med invandrare (BBC 2019). Soros anklagas för att attackera och förstöra livet för ungrare och miljoner andra europeer genom sina finansiella spekulationer. Orbán nämner att Ungern inte har samma finansiella slagkraft som Soros. Dessa anklagelser går i linje med den högerpopulistiska synen på globalism där övernationella organisationer ses som en fiende till folket (Mudde 2022, s.56).

Fortsättningsvis beskriver Orbán Ungerns ekonomiska framgång sedan 2008. Här lyfter Orbán den minskande arbetslösheten, ekonomiska tillväxten och det faktum att Ungern lyckats betala tillbaka de lån de haft till EU. Här kan vi redan från början identifiera ett klassiskt högerpopulistiskt drag hos Orbán, vilket är att indirekt smutskasta den mer vänsterstyrda regering som styrde landet fram till just 2008. Orbán väljer även att fokusera på det han benämner som "workfare", vilket ställs i kontrast till "welfare". Ungern har fokuserat på att sätta folk i arbete istället för att ge ut bidrag. Detta kan tolkas som del av Orbán motstånd mot mer socialistiska ideologier som kan tendera att fokusera på samhällets välfärd. Eftersom att Orbán är en högervinklad politiker är det naturligt att han ser ner på traditionellt vänsterlutande reformer.

Orbán går mot talets mitt in på migrationsfrågan. Här uttrycker Orbán missnöje mot att Ungern behöver ta med en kvot av de flyktingar som anländer till Europa. Orbán säger att det

är upp till ungrare att besluta om vilka deras grannar ska vara. Detta följs av ännu en anklagelse mot Soros som Orbán menar är inblandad i beslutet om kvotering av flyktingar och som anklagas för att vilja skicka in en miljon flyktingar i Europa varje år. Även om Orbán här använder en relativt rumsren retorik för att lyfta detta problem, istället för att anklaga flyktingar för att vara kriminella, något som är vanligt inom högerpopulistisk retorik, så väljer Orbán att vinkla problemet till att det borde vara upp till Ungern och inte Bryssel att fatta dessa beslut. Den högerpopulistiskt främlingsfientliga ideologin som enligt Mudde (2022, s. 51) är vanligt förekommande inom ytterhögern skiner dock igenom i andra tal av Orbán.

Orbán fortsätter med att förtydliga att han och Ungern är fullt engagerade till EU, dett följer Orbán upp med att påpeka att hans parti, som Orbán benämner som europeiska folkets parti, åtagit sig europeiska lagändringar. Att Orbán här väljer att benämna sitt parti som europeiska folkets parti pekar på tydliga populistiska tendenser (Mudde 2022, s. 56), Orbán ser sig som folkets representant, inte endast det ungerska folket utan hela Europa. Orbán använder uttrycket "stop Brussels" (Orbán 2017) vilket grundas i Orbán populistiska syn på EU, Orbán ser EU som etablissemang som står mot det Ungerska och det europeiska folket.

Viktor Orbán 11/9/2018

Orbán höll ett anförande i samband med en debatt 2018 i Europaparlamentet angående en rapport om Ungerns demokratiska tillstånd. Orbán är kritisk till rapporten och genomförandet av rapporten och hänvisar konsekvent till suveränitetsprincipen och dementerar rapportens resultat om den demokratiska tillbakagången genom att hänvisa till de demokratiska hållna valen och att parlamentet är valt av folket i Ungern. Orbán menar istället att detta är anklagelser och ser rapporten som en förolämpning mot Ungern som nation; "This is why I say that the reports in front of you insults Hungary and insults the honor of the Hungarian nation." (Orbán 2018).

I talet återkommer uttalanden och resonemang som talar för en begränsad migrationspolitik och det framkommer i uttryck som; "Hungarian people have decided that this country is not going to be a country of migrants." (Orbán 2018).

Ovanstående citat kan härledas till ideologier från nationalism och etnopluralismen med intentionen att landet endast ska innefatta ungerskfödda medborgare (Mudde 2022, s.44-46). Konsekvent återkommer Orbán i talet till att hänvisa till suveränitetsprincipen i relation till frågor gällande migration och gränskontroll och att nationen själva bör ha rätten att välja vem de vill bo med. "Every nation every member state has the right to organize its life in its own country. We will protect our borders and we will decide who to live together with." Typiska drag hos högerpopulismen som grundar sig i konspirationsteorin angående ett stort utbyte av folkgrupper som påstås skada det västerländska samhället (Mudde 2022, s.49) kan härledas i talet. Dessutom nämns migration ofta i relation till brottslighet med illegala invandrare som framkommer i följande stycke; "Hungary will protect its borders stop illegal migration and will defend its rights if needed." (Orbán 2018). Migration framställs som ett säkerhetshot för nationen och element från nativism kan spåras då den utgörs av tron att icke inhemska, "främmande" personer och idéer, anses utgöra ett fundamentalt hot mot nationalstaten (Mudde 2022, s.44).

Orbán kan skyntas ha en negativ syn på det övernationella samarbetet som upplevs inskränka Ungerns nationella makt. I talet nämner Orbán att han bemött kritiken och har enats i kompromisser om konstitutionella förändringar angående det juridiska systemet och den nya medielagen. Vilket möjligtvis kan ge sken av en viss kompromiss benägenhet samtidigt som en antydning av illvilja till det övernationella samarbetet kan härledas i följande stycke; "But that Hungary is not reliable enough to decide what is in its interest to believe you know better than Hungarians themselves what they need." (Orbán 2018).

Orbán kritiserar och motsätter sig rapporten genom att hänvisa till att den ungerska befolkningen själva har insikten att veta vad de behöver och att EU som överstatlig aktör avråds att lägga sig i ungerska angelägenheter. Spår av nationalism och populism med idén att övernationell verksamhet distanserar makten från folket till byråkrater kan urskiljas samtidigt som en viss antydning om moralisk överlägsenhet hos Europaparlamentet kan skyntas i anförandet av Orbán. Orbán ger därmed uttryck för att den Europeiska unionen utgör ett hot mot den nationella suveräniteten (Mudde 2022, s.57). Vilket synliggör dimensionen angående kampen mellan folket och eliten. Föraktet mot eliten i form av etablissemangen blir i denna kontexten riktad mot Europaparlamentet och institutionerna inom EU som i viss utsträckning besitter maktbefogenheter över det Ungerska parlamentet, något som Orbán motsätter sig och vill istället förankra den suveräna nationella makten.

Samtidigt som det är det demokratiska tillståndet i landet som ifrågasätts och dess institutioner menar Orbán att detta enbart ifrågasätts från externa aktörer och inte nationellt. Som tidigare nämnt ter sig Orbán vara något diplomatisk och kompromiss benägen i talet i relation till konstitutionsreformer som tydliggörs i följande stycke;

“I have entered into accords and compromises with the Commission on the media law on the judicial system and on some passages of our Constitution. This report is a breach of agreements made years ago if you can do this and you can reach these agreements.” (Orbán 2018).

Det uttalandet kan tala för en viss välvillighet för det europeiska samarbetet så länge detta inte sker på bekostnad av regeringens politiska intressen. Vilket framgår i hänseende till migrationspolitiken och viljan att öka nationernas självbestämmande makt i EU-samarbetet.

Viktor Orbán 10/2/2019

Den 10 februari 2019 håller Viktor Orbán, Ungerns premiärminister, ett årligt tal till nationen i syfte att adressera det föregående årets händelser och skeenden. Talet i fråga sker i februari, mindre än ett år efter Ungerns parlamentsval. Orbán adresserar tidigt sin tillfredsställelse med ett tredje vunnit val i rad med två tredjedelars majoritet.

Aningen senare i talet betonar Premiärministern upprepade gånger att landet tidigare, innan Orbáns tid som premiärminister och under åtta år av vänsterstyre, var på en negativt lutande bana och under hans tid som premiärminister har landet nu tagit en stark vändning och är på väg uppåt eller som Orbán själv uttrycker det; "It's descent into the valley became an ascent of the mountain"(Orbán, 2019). Orbán talar inledningsvis tydligt om hur bra landet blivit under hans styre och kritiserar tidigare styre genom att påpeka hur Ungern, under deras styre, var på en stark negativ trend. Områden Orbán belyser gällande detta själv upplyftande och kritik mot opposition innefattar övergripande sjukvård, mer specifikt barnadödlighet, arbetslöshet/sysselsättning, minimilön och andra ekonomiska faktorer som han menar har förbättrats under hans tid. Orbán återkommer ofta till att enighet är en nödvändig faktor för nationell framgång. Vidare belyser han mer eller mindre tydligt hur han är den rätta ledaren för att styra landet genom exempel ovan om självupplyftande tendenser och kritik mot oppositionen. Det finns här en möjlighet att belysa kopplingen till populism redan tidigt i talet. Som belyses i teorikapitlet är en av de tydligare särskilda dragen för populistiska

tendenser betoning av enighet av det “vanliga” folket och att peka på hur meningsmotståndare(eliten) orsakar negativa konsekvenser för det “vanliga folket” (Mudde 2022:46). Orbán visar med det i åtanke viss tendens på detta populistiska drag genom att tala om hur han löser det vanliga folkets problem medan tidigare styrande i landet orsakat dessa problem. Orbán beskriver det tidigare styret på följande vis; “In 2009 we were approaching the end of the nightmare that was the Left’s eight years in government - by which time they had dissipated our collective wealth and reserves, and had crushed our future prospects under mountains of debt.”.

Orbán talar vidare om hur det inte ska finnas några “absurd obstacles” och “foolish tax systems” som står i vägen för livet för de ungrare vars liv redan är bra och fortsätter ytterligare i att belysa att i utbyte mot detta ska dessa ungrare lyda lagen, betala skatt och förse så många andra ungrare som möjligt med arbete och avslutar med att säga; “... and do not seek to hold sway over government policy.” (Orbán 2019). Det som här är intressant är att han avslutningsvis pekar på att en ungrare som det går bra för inte ska ha inflytande över politiken. Detta uttalande kan tänkas inskränka på Robert Dahls demokratikriterier och mer specifikt kriterierna effektivt deltagande samt inkludering av folket. Inskränkningen mot dessa två kriterier kan beskrivas på liknande sätt utifrån båda kriterierna. Tittar man på effektivt deltagande så innefattar det att alla ska ha lika och effektiva möjligheter att påverka vilka policys som formas och beslutas kring (Dahl, 2021/1998, S.38). Att då peka på att en grupp människor inte ska blanda sig i politiken blir direkt inskränkande mot detta kriterium. Vidare blir det också inskränkande mot kriteriet inkludering av folket som innefattar att alla vuxna medborgare i ett land ska ha lika möjligheter att åtnjuta samma rättigheter som alla andra(Dahl, 2021/1998, S.38). I detta fallet, utifrån uttalandet av Orbán, så inskränker det även mot detta kriterium eftersom en viss grupp utsätts för förväntningar om att deras möjliga inkludering i politiken ska vara obefintlig.

Vidare tar Orbán återigen upp hur han förbättrat livsvillkoren för det “vanliga folket” genom att beskriva hur han förbättrat livet för de som varken är rika eller fattiga på flertalet punkter som nya jobb, gratis skolmat och minskade allmännyttiga avgifter. Vidare beklagar sig Orbán över hur det än i dag finns en utbredd fattigdom i landet och pekar på att det är vänstern som orsakat detta genom att endast ha försett denna grupp med förmåner och accepterat ett existensminimum av kriminalitet. Han fortsätter med att beskriva hur vänstern inte behandlat denna grupp som människor. Detta tyder vidare på populistiska inslag i beskrivningarna av

meningsmotståndare som det stora problemet och Orbán och hans parti som lösningen när han beskriver vad han gör för denna grupp.

Diskussion

Övergripande jämförelse av Trumps tal

De tre olika talen av Donald Trump utspelar sig i mycket skilda kontexter som också färgar innehållet i talet i relation till de tre dimensionerna. Alla tre talen hålls under olika omständigheter som präglar talens innehåll. Talet från 20 januari 2017 är ett vinstdal som hålls när Trump svärs in på posten som president. Talet från den 27e augusti hålls inför Trumps andra valomgång hösten 2020 och det tredje håller Trump den femte november 2020 kort efter valet den tredje november. De olika omständigheterna leder till att innehållet i de tre olika talen skiljer sig mycket.

Det talet som sticker ut från mängden är talet från den femte november, orsaken till detta är att Trump försvarar sig själv och försöker hävda att demokraterna försöker stjäla valet genom valfusk. Denna utgångspunkt innebär att talet känns desperatere än de andra talen där Trump känns mer självsäker. Innehållet i talet blir också olik de andra två i relation till de tre valda analys dimensionerna. Till skillnad från resterande tal nämner Trump endast aspekter från en av de tre dimensionerna, dimensionen som vi definierat som populism, menandes kampen mellan eliten och folket. Orsaken till detta kan tänkas vara att Trump känner makten glida ut hans händer, något som Trump kämpar mot. Strategin som Trump valt att anamma för att försöka förhindra detta är att anklaga demokraterna för valfusk. Dessa anklagelser förs genom ett populistiskt argument om eliten och demokraterna som plottar mot Trump och det republikanska partiet för att stjäla valet. I de två andra talen fokuserar Trump mycket mer på de två andra dimensionerna, något vi tror görs eftersom Trump känner sig självsäkrare och att han är på frammarsch efter ett vunnet val eller inför ett val Trump tror han kommer vinna. Detta är i kontrast till Trumps försvarstal, eftersom valet är över och Trump håller på att förlora makten kan han inte fokusera på de ämnen som han tar upp under valkampanjen, som hans migrationsmotstånd och antiglobalism, detta kan Trump inte göra av den enkla anledningen att han inte har något att vinna på det. Eftersom att valet redan är över så är det enda kortet Trump har kvar i rockärmen att hävda valfusk och skylla på den korrupta eliten

som försöker stjäla valet från det rena folket, ett folk som enligt Trump är synonymt med sig själv.

Ett stycke i Trumps tal den femte november " It's really destroyed our system. It's a corrupt system and it makes people corrupt, even if they aren't by nature, but they become corrupt" (Trump 2020). Detta pekar på något i Trump och det republikanska partiets strategi under valet 2020. Vi misstänker att republikanerna var medvetna om att deras chanser var magra inför valet 2020, men vetandes att stor del av rösterna skulle komma in via post såg de sin chans. Redan tidigt under covid-19 pandemin hade pandemins existens och sjukdomens verkliga fara blivit del av identitetspolitiken. Detta innebar i USA att vad du röstade på i många fall reflekterade på om du tog pandemin seriöst eller såg det som påhittat. De som trodde att det var påhittat trodde även naturligtvis att det var etablissemangen som låg bakom detta för att öka sin kontroll, alltså en klassisk högerpopulistisk idé. Den grupp som var mindre benägna att acceptera pandemins faktum var den republikanska väljarbasen. Orsaken var till stor del att Trump och andra framstående politiker inom det republikanska partiet gång på gång försökte undergräva situationens allvar. När det väl var dags att gå till val så tryckte Trump hårt på att han och partiet inte litade på att poströsterna skulle vara legitima, trots att det inte fanns något bevis på motsatsen. Vi misstänker att strategin här var att undergräva poströsternas legitimitet och få den egna väljarbasen att gå till vallokalen. När rösterna sedan räknas så kommer poströsterna naturligt räknas senare då de måste fraktas med posten, detta innebär att under första delen av omräkningen kommer rösterna starkt gynna Trump då hans väljare röstade på plats. När valet sedan börjar svänga i Bidens fördel kan Trump enkelt gå ut och säga att det han sagt under hela året är sant och att demokraterna försöker sno valet. Strategin här hade troligen varit att undergräva poströsternas legitimitet till den grad att de ogiltigförklarades, något som potentiellt hade kunnat leda till republikansk seger.

Övergripande jämförelse av Orbántalen

Vid jämförelse av de tre valda talen av Orbán är det nämnvärt att två av talen sker inför Europaparlamentet och ett inför den ungerska nationen. Detta återspeglar sig framförallt i sättet som problemen talas om. Inför Europaparlamentet ger Orbán uttryck för liknande

tankar och åsikter som i talet inför nationen men använder en retorik som tyder på att han inte kan använda lika explicita uttryck för att beskriva de inhemska problem som han anser råder. Vidare är det tydligt att det finns likheter i de tre talen gentemot de två skilda publikerna. Skillnaden gällande migrationsmotståndet ter sig vara att inför Europaparlamentet beskyller Orbán till stor del EUs gemensamma migrationspolitik för de negativa konsekvenser som han ger uttryck för infinner sig i Ungern medan han inför nationen talar mer om Ungerns fortsatta ansvar att främja Ungern i kontext av arbetskraft, investeringar och övrig export och import. Det finns vidare en likhet i detta tema som infinner sig i talen där Orbán talar i, mer eller mindre, lika termer om hur ekonomiska faktorer samt arbetskraft antingen ska gynna Ungern eller bestå av ungerskfödda. Just den ungerskfödda arbetskraften talar han om, i just dessa termer, inför nationen medan han inför Europaparlamentet trycker hårdare på Ungerns suveränitet gällande migration. Det är alltså två olika uttryck för samma ändamål där han inför nationen trycker mer på dess konsekvenser för landet och inför Europaparlamentet trycker mer på vikten av ungers rätt till suveränitet gällande beslut kring detta område. Däremot ger han mer liknande uttryck för antiglobalism gällande de ekonomiska faktorer som uttrycks påverka Ungern. Här talar Orbán om vikten av att ungersk ekonomisk tillväxt stannar i Ungern och att ungerska investeringars tillväxt återförs till landet. Detta gör han uttryck för på liknande sätt både i talet till nationen och talen inför Europaparlamentet där han beskriver vikten av detta på mer eller mindre samma sätt. Däremot motiverar han det på relativt olika sätt inför de olika publikerna. Inför den ungerska nationen talar han tydligare om de konsekvenser det kan få för landet att inte sätta Ungern först medan han inför Europaparlamentet tydligare lutar åt vikten av suveränitet i förhållande till landets rättigheter medan budskapet emellertid blir snarlikt.

Ett element som kan urskiljas i samtliga tal är huruvida kontexten färgar innehållet i talen. Det vi har funnit är att retoriken i talen gällande migration och internationellt samarbete kan upplevas mildare än i talen till nationen. Dessutom är talen i Europaparlamentet ofta defensiva i hänseende att försvara nationens suveränitet och politiska intressen. Anledningen till detta kan antas vara att det inte finns incitament att använda retorik som kan betraktas som kontroversiell i denna miljö. Det är tydligt att Orbán och Ungern är minoritet i sin migrationspolitik exempelvis. Medan detta inte är fallet i Ungern där migrationspolitiken har tendenser av etnopluralism med intentionen att landet endast ska bestå av ungerskfödda.

Jämförelse mellan Trump Och Orbán

Med uppsatsens syfte i åtanke har vi identifierat skillnader och likheter i tal av Orbán och Trumps tal som båda är högerpopulistiska ledare som verkar i två skilda politiska system med olika kulturer. Det vi kan identifiera är att, trots kulturella och politiska skillnader, kan samtliga tre dimensioner, angående förakt mot etablissemangen, migrationsmotståndet samt ett motstånd för globalt samarbete, återfinnas i talen.

I talen av Trump kan etablissemangen ses innefatta oppositionen i form av Demokraterna, samt demokratiska institutioner såsom valsystemet. Medan etablissemangen i Orbáns tal kan uppfattas vara Europaparlamentet som verkar som hot för den ungerska befolkningens vilja genom att minska parlamentets makt. En likhet talarna har är föraktet gentemot opponerande partier med andra ideologier. Bland annat beskriver Trump hur oppositionen består av anarkister och upprorsmakare som hotar sina medborgare. Medan Orbán beskriver det tidigare vänsterstyret som mardrömsliknande. Porträtterandet av oppositionen som negativ och inkapabel är klassiskt för högerpopulismen för att själva framstå som förkroppsligandet av folket och peka på en politisk elit som inte agerar för folkets bästa.

Både Orbán och Trump berör temat angående globala samarbeten och kan betraktas vara kritiska till internationella samarbeten. Orbán kan bekräftas vara kritisk mot det övernationella samarbetet i EU och Trump menar att det var positivt och lukrativt för landet att lämna Parisavtalet och hänvisar till ekonomiska vinster. Båda för en diskussion om politik som verkar för nationen och dess befolknings bästa. Det internationella samarbetet kan därmed betraktas från både Orbán och Trump hindra den politiska verksamheten som de ämnar att utföra och istället ske på bekostnad av nationens bästa och dess befolkning, både i relation till ekonomiska förluster såväl som splittringar i migrationspolitik.

En märkbar skillnad mellan Trump och Orbán är hur de diskuterar migrationsfrågan. Orbáns retorik är hårdare och mer nationalistisk. Som tidigare identifierat i analysen så finns det ett stycke i ett av talen där Orbáns retorik om invandring och mångfald i Ungern är snarlik den etnonationalistiska teorin om folkutbytet, också känt som great replacement theory. En teori som hävdar att det håller på att ske ett folkutbyte i västvärlden, enligt Orbán ett folkutbyte som propageras av den progressiva politiken. Trump å andra sidan har större fokus på att problematisera invandringen som en orsak till ökad kriminalitet och vill därmed skydda

landets gränser för att utestänga migranter för att minska kriminaliteten snarare än att se emigrerande till landet som en riskfaktor för ett folkutbyte av det amerikanska folket. För Trump är migrationsfrågan framförallt en lag och ordningsfråga, vilket det visserligen även är för Orbán men emellertid ger Orbán tydligare uttryck för etnopluralistiska värderingar i större utsträckning än Trump. Denna skillnad kan förklaras genom att beakta de skilda demografiska förutsättningar i de båda länderna. Ungern är ett mycket etniskt homogent land till skillnad från USA som är ett av de mer heterogena länderna i världen. I ett land som USA med dess heterogena demografi samt historia av människor som flyttat dit över havet, i många fall mot sin egna vilja iochmed triangelhandeln, blir det svårbegripligt att förstå att en president diskuterar migrationsfrågan utifrån ett etnopluralistiskt perspektiv. I Ungerns fall så finns det en heterogen ursprungsbefolkning som kan bli utbytt, därav väljer Orbán att fokusera mer på den aspekten av invandringsdebatten. Migrationspolitiken blir en fråga om flyktingkvoter och gränskontroll, något Trump inte kan göra med samma effekt.

Med utgångspunkt i analysen kan vi identifiera en del olika inskränkningar mot Dahls demokrati kriterier som definierats i teorikapitlet. I talen anförda av Orbán gör sig inskränkningar mot Dahls demokrati kriterier gällande framförallt utifrån tre kriterier, närmare bestämt inkludering av folket, kontroll över dagordningen och effektivt deltagande. Som tidigare diskuterats har Orbán en aningen mer explicit ton och språkbruk när han talar till nationen i relation till när han talar inför Europaparlamentet. Med detta i åtanke återfinns tydligare inskränkningar mot Dahls demokratikriterier i just talet till nationen medan dessa inskränkningar är betydligt mer svåridentifierade i talen till Europaparlamentet. Den tydligaste inskränkningen mot Dahls demokratikriterier framträder när Orbán beskriver att framgångsrika ungrare inte ska beblanda sig med politiskt beslutsfattande.

Även Trump inskränker på idealtypen definierade av Dahl, dessa inskränkningar skiljer sig dock mot de vi identifierat från Orbán. I Trumps fall sker de huvudsakliga inskränkningarna främst på lika rösträtt, aktivt deltagande och upplyst förståelse. Den grövst inskränkningen gör Trump genom att undergräva och ifrågasätta en av de mest väsentliga demokratiska institutionerna, valet. Hävdandet att oppositionen aktivt försöker fuska sig till seger samt försöken att ogiltigförklara poströsterna är ett aktivt och medvetet försök från Trump att stjäla valet och undergräva de institutioner som organiserar och överser valet. Detta anser vi är en direkt inskränkning på idealtypen lika rösträtt. Trump inskränker även på aktiva deltagandet genom att försöka ogiltigförklara poströsterna, röster som vi konstaterat kommer främst från

demokratiska väljare. Inskränkningen på upplyst förståelse gör Trump genom att måla upp media som korrupt, detta gör Trump då han anser att media är del av etablissemangen som står mot det rena folket. Enligt Trump var media delaktiga i att stjäla valet från honom, en anklagelse som han helt saknar bevis för. Undergrävandet av medias legitimitet skadar direkt folkets möjlighet att följa den politiska debatten och deras möjlighet att fatta egna upplysta åsikter om politiken. Dessa inskränkningar, specifikt undergrävandet av valresultatet kulminerade den sjätte januari 2021 i attacken på Kapitolium och försöket från Trumps väljarbas att med våld ändra valresultatet i Trumps fördel.

Slutligen har det, utifrån analyserna av valda tal från respektive undersökt objekt, visat sig att inskränkningar mot Robert Dahls fem demokratikriterier är mer eller mindre svåridentifierade beroende på vilken publik eller vilket sammanhang som talas till. I både Orbán och Trumps fall återfinns tydligast indikatorer på inskränkningar mot dessa kriterier i tal inför nationen. Skillnaden i talen där detta återfinns, i Orbáns fall talet ett år efter vunnit parlamentsval och i Trumps fall på väg mot förlust i presidentvalet, är att Trump inskränker mot kriteriet lika rösträtt i anda av en förlust medan Orbán tydligare inskränker mot kriterierna inkludering av folket, effektivt deltagande och kontroll över dagordningen i anda av ett vunnit parlamentsval. Den stora skillnaden blir här alltså att Trump ger uttryck för inskränkningar mot demokratiska kriterier i en försvarande position medan Orbán ger tydligare uttryck för detta i en starkare och mer framåtskridande position. Att ha i åtanke är att det möjligen hade kunnat te sig så att även Orbán skulle kunna inskränka mot de demokratiska kriterierna i en position av försvarande av en valförlust men eftersom Orbán ännu inte förlorat ett parlamentsval sedan han blev vald första gången går det inte att utgå från andra situationer, gällande Orbáns politiska samtida position, än just en vinst.

Vidare har tendenser för de tre definierade dimensionerna av ytterhögern, utgått från Cas Muddes definition av dessa, visat sig vara tydligare identifierbara i talen. Tendenser kring dessa tre dimensioner har följaktligen tagit större plats i både analys och diskussion under den innehållsanalytiska processen. Detta framförallt eftersom dessa tendenser har tagit större plats i de analyserade talen. Vidare kan det vara värt att ha i åtanke att om metoden för analysen hade varit mer kvantitativt upplagd snarare än kvalitativ kan en spekulera i om inskränkningar mot Dahls demokratikriterier tydligare kunnat manifesteras sig. Emellertid var syftet inte att kvantifiera inskränkningar mot dessa kriterier utan att undersöka på vilket sätt de eventuellt återfinns talen baserat på det urval vi gjort.

Källförteckning

BBC. 2019. *Why did Hungary's PM Viktor Orban turn on George Soros?*

<https://www.bbc.com/news/av/world-europe-49600818>

Beckman, L. Gallo, C. 2009. *Idéanalys*. I Borgström, K. Hollander, A. *Juridik och rättsvetenskap i socialt arbete*. Lund: Studentlitteratur.

Bergström, Göran och Svärd, Per-Anders. *Idé-och ideologianalys* i Bergström, Göran - Boréus, Kristina (red.), 2018. "Textens mening och makt Metodbok i samhällsvetenskaplig text-och diskursanalysen" Lund: Studentlitteratur.

Dahl, Robert A., 2021/1998. *On Democracy*. New Haven, CT: Yale University Press.

Mudde, Cas (2022). *Ytterhögern idag*. Lund: Studentlitteratur.

Visegrad Post, *About us*, U.Å.

<https://visegradpost.com/en/about-us/>

Empiriskt material

Embassy of Hungary Berne (2017) *Transcript Viktor Orban adress to EU parliament*. 26 april.

<https://bern.mfa.gov.hu/eng/news/orban-viktor-miniszterelnok-felszolalasa-az-europai-parlament-plenaris-uelesen#:~:text=Believe%20me%2C%20people%20will%20support,have%20always%20given%20you%20respect> (Hämtad 5/5 2023)

Multimedia Center European Parliament(2018). *Debate on the situation in Hungary:*

Statement by Viktor ORBÁN, Hungarian Prime Minister (15:31 - 15:39). Multimedia Center European Parliament. 11 september.

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/video/debate-on-the-situation-in-hungary-statement-by-viktor-orbn-hungarian-prime-minister-1531_I160027 (Hämtad 5/5 2023)

Politico (2017) *Donald Trump inauguration speech transcript*

<https://www.politico.com/story/2017/01/full-text-donald-trump-inauguration-speech-transcript-233907> (Hämtad 6/5/ 2023)

Rev.com (2020) *Donald Trump White House Press Conference as Election Counts Continue Transcript November 5.*

<https://www.rev.com/blog/transcripts/donald-trump-speech-on-election-fraud-claims-transcript-december-2> (Hämtad 6/5 2023)

Thrush, Glenn (2020) *Full Transcript: President Trump's Republican National Convention Speech.* *New York Times.* 28 augusti.

<https://www.nytimes.com/2020/08/28/us/politics/trump-rnc-speech-transcript.html>(Hämtad 5/5 2023)

Visegrad Post (2019) *Prime Minister Viktor Orbán's "State Of The Nation" Address - FULL SPEECH*

<https://visegradpost.com/en/2019/02/11/prime-minister-viktor-orbans-state-of-the-nation-address-full-speech/> (Hämtad 6/5 2023)

Antal ord: 9554